

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет/інститут педагогічний

Кафедра фахових методик і технологій початкової освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розвиток творчих здібностей молодших школярів

Освітня програма 013 «Початкова освіта»

Спеціальність 013 «Початкова освіта»

Галузь знань 01 «Освіта»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №   від “   ”   2020 р.

м. Івано-Франківськ - 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Розвиток творчих здібностей молодших школярів
Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський) рівень</u>
Викладач (-і)	доц. Бай Ігор Богданович
Контактний телефон викладача	0674160563
Е-mail викладача	igor.bai@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	лекції, практичні, самостійна робота
Обсяг дисципліни	90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?
Консультації	Один раз на тиждень (четвер)
2. Анотація до курсу	
<p>Курс «Розвиток творчих здібностей молодших школярів» спрямовано на підготовку висококваліфікованих майбутніх учителів початкових класів, здатних до розвитку творчої особистості учня; оволодіння ними теорією і практикою художнього виховання дітей молодшого шкільного віку на заняттях з образотворчого мистецтва та інших уроках, формування готовності майбутніх учителів до розвитку творчих здібностей учнів.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання дисципліни є визначення умов для розвитку і самореалізації особистості учнів молодшого шкільного віку, оволодіння студентами теорією і практикою художнього виховання дітей; формування готовності майбутніх учителів до розвитку творчих здібностей учнів. Курс опирається на знання методик, отриманих при вивченні суспільних, психолого-педагогічних дисциплін, окремих методик проведення занять в початковій школі. Завдання курсу: формування творчої ініціативи мистецтва викладання у випускників, засвоєння студентами специфіки та закономірностей методики викладання образотворчого мистецтва.</p>	
4. Компетентності	
<p>КЗ-1. Загальнонавчальна. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти тощо.</p> <p>КЗ-2. Інформаційно-аналітична. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.</p> <p>КЗ-6. Етична. Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках із дорослими й дітьми на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів педагогічної етики (професійної етики вчителя початкової школи).</p> <p>КЗ-7. Соціокультурна. Здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; здатність до орієнтування у соціальних ситуаціях, розуміння соціального контексту художніх творів. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; спроможність ідентифікувати себе з цінностями професійного середовища; наявність професійної позиції вчителя. Здатність до цінування та поваги до різноманітності і мультикультурності; надання рівних можливостей учням різних національностей та різних розумових здібностей, толерантне ставлення до їхньої культурної спадщини, індивідуальних особливостей.</p> <p>КЗ-9. Професійна мобільність. Здатність та готовність швидко й успішно опановувати інноваційні технології, набувати знань та вмінь, здатність до саморозвитку і модернізації власної діяльності.</p>	

КЗ-13. Інформаційно-комунікаційна. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання комунікативних задач у професійній діяльності вчителя початкових класів й у повсякденному житті.

СК – 1.5. Мистецька компетентність. Здатність до застосування професійно-профільованих мистецьких знань, умінь і навичок, які становлять теоретичну та діяльнісно-технологічну основу освітньої галузі «Мистецтво» загалом та окремих її змістових ліній. Складниками мистецької компетентності є музична, образотворча, мистецько-синтетична.

СК – 3. Педагогічна компетентність. Здатність до проектування, організації, оцінювання, рефлексії та коригування навчально-виховного процесу в початковій ланці освіти. Складниками педагогічної компетентності є дидактична, виховна, організаційна.

СК – 4. Методична компетентність. Здатність ефективно діяти, розв'язуючи стандартні та проблемні методичні задачі під час навчання учнів освітніх галузей / змістових ліній, визначених Державним стандартом початкової освіти. Методична компетентність ґрунтується на теоретичній і практичній готовності до проведення уроків за різними навчальними комплектами, що виявляється у сформованості системи дидактико-методичних знань і вмінь із окремих розділів та тем курсу, окремих етапів навчання й досвіду їх застосування та наявності емоційно-ціннісного ставлення до діяльності щодо навчання учнів предмету.

5. Результати навчання

РН1 Володіння системою наукових знань із дисциплін загальної та професійної підготовки. Знання сучасних теоретичних основ освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти.

РН2 Знання мети, завдань, змісту, методів, організаційних форм і засобів початкової освіти, сутності процесів виховання, навчання й розвитку учнів початкової школи; структури календарно-тематичного планування, особливостей ведення журналу обліку успішності учнів; специфіки виховної роботи на уроках й у позаурочній діяльності.

РН3 Знання вікових особливостей дітей, індивідуальних відмінностей у перебігу їхніх пізнавальних процесів.

РН4 Знання закономірностей та теорії процесу навчального пізнання, сучасних навчальних технологій.

РН6 Знання нормативних документів, що регламентують початкову освіту: Державного стандарту початкової освіти, навчальних програм предметів, які вивчаються в початковій школі, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи, вимог Концепції Нової української школи.

РН9 Уміння розробляти проекти уроків з певного предмета та їх фрагменти, методику роботи над різними видами завдань з метою опанування учнями певних елементів змісту навчальної програми.

РН11 Уміння проводити уроки в початковій школі, аналізувати урок щодо досягнення його мети й завдань, оцінювати ефективність застосованих форм, методів, засобів і технологій, використовувати інноваційні технології вивчення певної освітньої галузі/предмета в класі з інклюзивним навчанням.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ Вибірковий
шостий	Початкова освіта	Третій	

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Модуль 1. Тема 1. Вступ. Розвиток творчого потенціалу молодших школярів засобами інноваційних технологій	Лекція-візуалізація, практичне	1. Закон України Про освіту. Прийняття від 05.09.2017 URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19 2. Г.В.Сухоруковата ін. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі. Підручник. За заг. ред. Г.В.Сухорукової. - К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. - 376 с	Опрацювання нормативних документів. Виконання практичних завдань (2-4 години)	Максимальна оцінка - 5	два тижні
Тема 2. Теоретичні та практичні основи викладання образотворчого мистецтва з урахуванням вимог освітньої галузі «Мистецтво».	Лекція-візуалізація, практичне	Г.В.Сухоруковата ін. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі. Підручник. За заг. ред. Г.В.Сухорукової. - К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. - 376 с Полякова Г.А. та ін. Образотворче мистецтво: теорія навчання, календарно-тематичне планування, основні поняття з образотворчого мистецтва: Навч.-метод. посібник для вчителів. – Харків: «Скорпіон», 2001. – 160 с.	Опрацювання нормативних документів. Виконання практичних завдань (2-4 години)	Максимальна оцінка - 5	
Тема 3 Загальні теоретичні питання. Загальні засади педагогічних технологій.	Лекція-візуалізація, Практичне.	1.Кириченко М.А., Основи образотворчої грамоти: Навч. посібник. – К.: Вища школа, 2002. – 190 с. 2.Г.В.Сухоруковата ін. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі. Підручник. За заг. ред. Г.В.Сухорукової. - К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. - 376 с.	Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань (2-4 години)	Максимальна оцінка - 5	два тижні
Модуль 2. Тема 1. Підготовка майбутнього педагога до керівництва образотворчою діяльністю дітей молодшого шкільного віку. Сучасні психолого-	Лекція-візуалізація, практичні - 4 год.	1.Кириченко М.А. Основи образотворчої грамоти: Навч. посібник.К.: Вища школа, 2002. – 190 с. 2.Г.В.Сухоруковата ін. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі.	Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань (2-4 години)	Максимальна оцінка - 5	два тижні

педагогічні засади навчання дітей образотворчому мистецтву.		Підручник. За заг. ред. Г.В.Сухорукової. - К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. - 376 с.			
Тема 2. Зміст, форми та методи керівництва образотворчою діяльністю учнів молодшого шкільного віку.	Лекція-візуалізація, практичні - 4 год.	Г.В.Сухоруковата ін. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі. Підручник. За заг. ред. Г.В.Сухорукової. - К.: «Слово», 2010. - 376 с.	Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань (2-4 години)	Максимальна оцінка - 5	два тижні
Тема 3. Художньо-естетичний розвиток учнів молодшого шкільного віку засобами образотворчого мистецтва.	Лекція-візуалізація, практичні - 4 год.	1.Полякова Г.А. та ін. Образотворче мистецтво: теорія навчання, календарно-тематичне планування, основні поняття з образотворчого мистецтва: Навч.-метод. посібник для вчителів. – Харків: «Скорпіон», 2001. – 160 с. 2.Г.В.Сухоруковата ін. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі. Підручник. За заг. ред. Г.В.Сухорукової. - К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. - 376 с.	Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань (2-4 години)	Максимальна оцінка - 5	два тижні

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Залік, максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка включає 50 балів за написання письмового заліку та (50 балів) оцінки за практичні заняття (25 балів) і контрольну роботу та самостійну роботу (25 балів).
Вимоги до письмової роботи	Студент повинен виконати підсумкову контрольну роботу для перевірки сформованої фахової компетентності, що складається з теоретичного питання, практичного та творчого завдань
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 50 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань

8. Політика курсу

Неприпустимі плагіат та списування на контрольній роботі.
Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове.
Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми, а також виконання практичних завдань із теми. Якщо студент пропустив (не відпрацював) більше 50% занять, він повинен скласти тести і тільки тоді буде допущений до складання заліку.
Обов'язковим є написання контрольної роботи та виконання самостійної роботи.

9. Рекомендована література

1. Антонович Є.А., Проців В.І., Свид С.П. Художні техніки у школі: Навч.-метод. посібник для студентів худ.-граф. факультетів вищ. навч. закладів. – К.: ІЗМН, 1997. – 312 с.
2. Антонович Є.А., Захарчук-Чугай Р.В., Станкевич М.Є. Декоративно-прикладне мистецтво: Навч. посібник. – Львів:Світ, 1993.– 272 с.
3. Бай І.Б. Образотворче мистецтво з методикою викладання. Навчальна програма для студентів спеціальності "Початкове навчання". – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаніка, 2012. – 22 с.
4. Бай І.Б., Боклашук О.І., Степанова Л.В. Методика трудового навчання в початкових класах: Модуль 4. Навчально-методичні матеріали для самостійної роботи студентів. – Івано-Франківськ, 2012. – 85с.
5. Герус Л. Українська народна іграшка. – Львів: Афіша, 2004. – 262с.
6. Беда Г.В. Основы изобразительной грамоты: рисунок, живопись, композиция. Учеб. пособие для студентов

- пед. ин. – тов 2-е изд., перераб. и доп. – М.:Просвещение, 1981. – 239 с.
7. Бучинський С.Л., Основи грамоти з образотворчого мистецтва.–К.:Рад.школа, 1981.– 120 с.
  8. Волинська О. Національна мистецька освіта України: досвід Катерини Медвідь // Джерела. Наук.-метод. вісник. – Івано-Франківськ, 2003. – №2. – С.83-93.
  9. Вільчинський В.П. Образотворче мистецтво. 1-2 класи. – К.,1991. –159 с.
  10. Гребенюк Г.Є. Основи композиції та малюнок: Підруч. для учнів проф. – техн. навч. закладів. – К.:Техніка, 1997. –221 с.
  11. Декоративно-ужиткове мистецтво. Словник у 2-х томах / За ред. Я.П. Запаско. – Львів: Афіша, 2000. – I т. – 364 с, II т. – 400 с.
  12. Кравич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво: Навч. посібн/Передмова проф. В. Скотного – Ч.І – Львів: Світ, 2003. – 256 с.
  13. Кравич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво: Навч.посібник: у 3-х ч. – Ч.І. – Львів: Світ, 2003 – 256с., Ч.2 – 2004. – 268с., Ч.3. – 2005, – 268с.
  14. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти: Навч. посібник. – К.: Вища школа, 2002. – 190 с.
  15. Лащук Ю.П. Покутська кераміка. – Описне: Українське народознавство, 1998. – 142 с.
  16. Луцан Н. І.Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну:навч. посібник .-2-е вид., Рек. МОН .- К.:ВД"Слово", 2010 .-172 с.
  17. Найдено О.С. Орнамент українського народного розпису. Витоки, традиції, еволюція. – К.: Наук. думка, 1989. – 136 с.
  18. Найдено О. Народна іграшка: традиції, образні особливості // Народне мистецтво, 1997. – №1. – С.42–45.
  19. Пасічний А.М. Образотворче мистецтво. Словник-довідник – Тернопіль: Навч. книга – Богдан, 2003. – 216 с.
  20. Проців В.П., Кириченко М.А., Щербакова К.В. Образотворче мистецтво, 1-3 класи К.: Рад. школа, 1986.– 275 с.
  21. Полякова Г.А. та ін. Образотворче мистецтво. 1-7 класи: теорія навчання, календарно-тематичне планування, основні поняття з образотворчого мистецтва: Навч.-метод. посібник для вчителів. – Харків: «Скорпіон», 2001. – 160 с.
  22. Роменець В.А. Психологія творчості: Навч. посібник. 2-ге вид., доп. – К.: Либідь, 2015. – 288 с.
  23. Рудницька О.П. Українське мистецтво у полікультурному просторі: навч. посібник. – К.: «Екс Об», 2000. – 208с.
  24. Ружицький В.А., Малиніна А.О. Основи петриківського розпису: Навч.-метод. посібник. – Харків “Скорпіон”, 2014. – 48 с.
  25. Г.В.Сухорукова, О.О.Дронова, Н.М.Голота, Л.А.Янцур. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі. Підручник. За заг. ред. Г.В.Сухорукової. - К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. - 376 с.: іл.

Викладач _Бай І.Б._